

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

Inledning

Under det gångna året har vi fortsatt arbetet med att stärka och utveckla familjecentraler som mötesplatser för barn, föräldrar och professionella i hela landet. Familjecentraler med en gemensam vision om att främja barns välmående, familjers delaktighet och samverkan mellan olika aktörer. Vi fortsätter att påtala att familjecentraler är en plattform för erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete och påverkan i viktiga samhällsfrågor.

2024 har varit ett år av både utmaningar och framsteg. Vi har tagit emot flera studiebesök från olika länder och även själva föreläst i Nederländerna och Danmark. Vi har lyft familjecentralernas roll som en viktig del av det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i samhället. Även de insatser som ni alla gör i ert dagliga arbete runt om i landet är avgörande i arbetet med att främja kvalitet, tillgänglighet och hållbarhet i landets alla familjecentraler.

I denna verksamhetsberättelse presenterar vi årets aktiviteter, samarbeten och resultat. Tillsammans blickar vi nu framåt mot ett nytt år av utveckling och fortsatt engagemang.

Vi tackar varmt alla medlemmar och eldsjälarna som har gjort vårt arbete möjligt. Jag och resten av styrelsen ser nu med spänning fram emot 2025, återigen ett nytt år med nya utmaningar, fokusområden och en nationell familjecentralskonferens i Göteborg.

Åsa Westergren

Ordförande

Föreningen För Familjecentralers Främjande (FFFF)

1. Styrelsens sammansättning och administration

Styrelsen har under året bestått av Åsa Westergren ordförande, Anna-Maria Troedsson sekreterare, Martina Larsson vice sekreterare, Ulrika Heimer kassör, Nina Alakulju vice kassör, Maria Kruse, Linda Berntsson, Marika Jannerfjord och Marianne Gabrielsson. Vid årsmötet i april 2024 avgick Linda Berntsson och Ulrika Nygren valdes in i styrelsen.

Under 2024 har styrelsen haft åtta protokollförda digitala möten och tre protokollförda fysiska möten och däremellan mail- och telefonkontakter. Kontakten med medlemmarna har gått via mail till regionala kontaktpersoner, hemsidan eller genom mail till info@familjecentraler.se som en representant från styrelsen har ansvar att bevaka.

Styrelsen har Ludvig & Co AB i Karlstad som ansvarar för fakturering och bokföring samt kvartalsvis framtagning av avstämd balans – och resultatrapport i samråd med kassören. Ludvig & Co AB ansvarar också för att tillsammans med styrelsen uppdatera medlemsförteckningen.

Styrelsen sköter och ansvarar för hemsidan som tillhandahåller:

- En uppdaterad medlemsförteckning
- Aktuellt för familjecentraler
- Konferensdokumentation från nationella konferensen

2. Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi utgörs av medlemsavgifter och eventuella intäkter från föreningens årliga konferens. Föreningen har i dagsläget 302 betalande medlemmar. Årets konferens i Jönköping gick med vinst som tillfaller föreningen. Föreningen har i dagsläget en ekonomi i balans.

3. Årsmöte och konferens 2024

I år träffades vi i Jönköping på Elmia, temat för konferensen var "Föräldraskap i tiden". Arbetsgruppens ambition var att skapa en konferens som belyste det moderna föräldraskapet och de svårigheter som dagens föräldrar möter. Det var deltagare från längst upp i norr till längst ner i söder. Kvällsaktiviteten hölls på Science park i Jönköping där vi hade en stor gatufest. Till detta krävdes föransmälan och ett begränsat antal platser fanns att tillgå. För de som valde att delta var det ett mycket uppskattat inslag. Dag 1 avslutades med årsmöte.

4. Stimulera till fortsatt utveckling av regionala nätverk

- **Regionala kontaktpersonsdagar**

Styrelsen bjuder varje år in alla regionala kontaktpersoner (RK) till gemensamma dagar fyllda av information, erfarenhetsutbyte, vidareutveckling kring RK-uppdraget mm. Syftet är dialog mellan styrelsen och de regionala kontaktpersonerna samt att stärka familjecentralernas fortsatta utvecklingsarbete på lokal, regional och nationell nivå. I år var vi tillbaka på Sättra Bruk den 17/9 - 19/9. Dagarna hade temat *”Återhämtning”*. Vi hade bl.a föreläsning och workshop med Eveliina Sinisalo rörande empatitrötthet och sekundär traumatisering samt information från Barnafriad rörande deras uppdrag kopplat till familjecentraler. Vi tog också del av en intressant dragning rörande resilience av bl.a Marie-Therese Arvidsson och Christina Börjesson från familjecentralen i Skaraborg. Under dagarna fanns det även utrymme för reflektion och dialog kring familjecentralernas framtida möjligheter och utmaningar.

- **Antal familjecentraler**

Inför Regionala kontaktpersonsdagar fick alla RK även i år i uppdrag att kartlägga antalet familjecentraler (FC) och familjecentralsliknande verksamheter (FCLV) i sin region eller länsdel. I tabellen nedan redovisas antal FC och FCLV som rapporterats av samordnare via RK. Det föreligger en viss underrapportering då enkäten inte nått alla.

Kartläggningen utgår från föreningens fastslagna definitioner från årsmötet 2021:

Definition – Familjecentral

Med familjecentral menas en samlokalisering¹ av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med förebyggande verksamhet. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Definition – Familjecentralsliknande verksamhet

Med familjecentralsliknande verksamhet menas barnhälsovård samlokaliserad med minst en kommunal verksamhet (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst).

¹ Samlokalisering innebär att hela den ordinarie verksamheten som respektive part bedriver ska vara förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. (Socialstyrelsen, 2008, FFFF stadgar 2021)

Län:	Antal familjecentraler	Familjecentralsliknande
Region Stockholm	13	11
Region Uppsala	1	1
Region Sörmland	9	0
Region Östergötland	2	2
Region Jönköpings län	23	0
Region Kronoberg	4	4
Region Kalmar län	17	0
Region Gotland	0	0
Region Blekinge	1	0
Region Skåne	33	9
Region Halland	0	0
Västra Götalandsregionen	20	21
Region Värmland	16	0
Region Örebro län	10	2
Region Västmanland	0	3
Region Dalarna	8	0
Region Gävleborg	8	0
Region Västernorrland	2	0
Region Jämtland/ Härjedalen	7	4
Region Västerbotten	0	0
Region Norrbotten	0	0
Total	174	57

5. Stödja utvecklingen av de olika professionernas yrkesroller för att främja det förebyggande arbetet och samverkansprocessen inom familjecentralen

- **Professionsbeskrivning**

Styrelsen har beslutat att samtliga professionsbeskrivningar ska ha ett likvärdigt utförande. Här ingår även dokumentet *Styrning och samordning på familjecentralen*. Texten har under året arbetats igenom och uppdaterats utifrån forskning och Socialstyrelsens och Folkhälsomyndighetens kartläggning (2023).

Regionala kontaktpersoner har bjudits in till delaktighet i processen och dokumentet finns tillgängligt på hemsidan.

- **Att leda utan att vara chef**

Utbildningssatsningen, riktad till samordnare på familjecentralen, genomfördes i Skövde i början av 2024.

Syftet med utbildningen är att:

- Öka förståelse för samordnarrollen, både ur personligt och organisatoriskt perspektiv
- Använda reflektion som lärandemetod
- Få praktiska tips och verktyg användbara i vardagen på familjecentralen
- Kunskapspåfyllning kring det personliga och kommunikativa ledarskapet, effektiva team samt att leda i förändring
- Dela erfarenheter och nätverka med andra samordnare

- **Föreläsning/utbildning/studiebesök**

Nederländerna

Under hösten 2024 blev representanter från styrelsen inbjudna till ungdomens dag i Nederländerna. Där berättades det om arbetet med förebyggande arbete i Sverige och familjecentraler, för chefer inom hälso- och sjukvård och kommun. Representanterna deltog också i ett seminarium tillsammans med företrädare från socialtjänsten där vinsterna med familjecentraler diskuterades.

Danmark

Under hösten 2024 blev representanter från styrelsen inbjudna till Danska Social- og Boligstyrelsen nationale netværksmøde om familiehuse. Föreläsningen i plenum berörde de svenska familjecentralens syfte, mål och uppdrag och vikten av samlokalisering för att öka tvärprofessionell samverkan. I ett valbart seminarium var fokus hur familjecentralen kan arbeta med att nå utrikesfödda föräldrar samt öppna förskolan som arena för etablering och språkutveckling hos föräldrarna.

Nationellt hälsoprogram för barn och ungas expertgrupp

Representanter från styrelsen har deltagit som experter hos Socialstyrelsen som ett led i processen att ta fram ett "Nationellt hälsoprogram för barn och unga". Som deltagare i gruppen av experter för barn 0-5 år har vi under året arbetat tillsammans med övriga experter i gruppen med att se över vilka behov barn och unga har och som är mest angelägna att jobba vidare med i utformandet av det nationella barn hälsoprogrammet. Målet är att det ska finnas ett nationellt, standardiserat och kunskapsbaserat hälsoprogram som är likvärdigt över hela landet. Arbetet har nu övergått i nästa fas och väntas klart under 2026.

- **Studiebesök**

Familjecentralen i Salem där en ledamot i styrelsen arbetar har tagit emot delegationer från Australien och Japan. Delegationerna från Australien var verksamma som VD:s eller Generaldirektörer inom barn- och familjetjänster: stöd till föräldrar, vårdtjänster inklusive fosterhem och beroendevård, insatser för att förebygga placering och återförening samt insatser mot familjevåld. Vid studiebesöket från Japan fanns bland delegationerna ordförande och vice ordförande för Föreningen för funktionsnedsättningsfrågor och ordförande och vice ordförande för Förskolläraryrket. Utöver det har en japansk forskare besökt och intervjuat representanter från Salems familjecentral.

- **Marknadsföring**

Under året har representanter från styrelsen haft ett samarbete med en kommunikationsbyrå för att stärka FFFF varumärke och ta fram en ny grafisk design.

6 Arbeta för ett nationellt ansvarstagande och samordning för stöd och utveckling av familjecentralerna

Regeringsuppdrag Barnafrid och Socialstyrelsen

Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har haft regeringens uppdrag att genomföra en kartläggning och analys av familjecentraler. Rapporten publicerades i oktober 2023. Utifrån denna rapport fick socialstyrelsen ett nytt uppdrag att vidareutveckla familjecentralerna främst inom våldsområdet, jämställt föräldraskap och hur familjecentralerna ska vidareutvecklas i de socioekonomiskt svaga områdena. Under 2024 har det genomförts regelbundna avstämningar mellan FFFF och Socialstyrelsen.

Barnafrid har fått ett icke tidsbegränsat regeringsuppdrag att arbeta med utveckling av familjecentraler. Samarbete har inletts och under senare delen av 2024 har avstämningar med Barnfrid, Socialstyrelsen och FFFF gemensamt, genomförts regelbundet.

Socialdepartementet, kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården

Två representanter från styrelsen bjöds in till Socialdepartementet för att möta Thomas Ardenfors som har regeringsuppdraget av att vara nationell samordnare för fler kvalitativa vårdplatser inom den sociala barn- och ungdomsvården. I dialog med FFFF vill han se till familjecentralens verksamhet och hur vi kan vara än mer verksamma kring dessa barn och ungdomar och deras familjer vid kortvarig såväl som långvarig placering. Vi fick också i uppdrag att sammanfatta detta i en skrivelse inklusive vad föreningen anser behöver ändras på nationell nivå för att jobba än mer förebyggande även med denna grupp.

Våld

Den 24 maj bjöds en representant från styrelsen in till ett ministermöte med socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall på socialdepartementet. Syftet var att ge ministern inspel kring temat våld inför ett ministermöte i Bogota. En styrelseledamot deltog på mötet och gav inspel om vikten av tidiga insatser och familjecentraler.

Almedalen

Delar av styrelsen deltog på Almedalsveckan. Målet för deltagandet är att medvetet arbeta med att sprida och öka kunskap om familjecentralens arbete, att påtala att familjecentraler är en plattform för erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete och påverkan i viktiga samhällsfrågor. Syftet var att skapa medvetenhet och öka kunskap om familjecentraler hos andra föreningar, politiker och myndigheter.

- **UTSTÄLLARE**

Barnrättsdagarna

Föreningen var utställare och fanns tillgänglig för alla som ville höra mer om familjecentralsarbetet. Konferensen hade temat "Barns rättigheter när föräldrar har svårigheter".

Barnafrid 24–25 januari

Föreningen var utställare på konferensen i Linköping som Barnafrid, Linköpings universitet och RÖ barnskyddsteam arrangerade. Under två dagar samlades över 600 personer. Deltagarna kom från ett 10-tal myndigheter, 30-tal kommuner och 40-tal organisationer och konferensens tema var "Aldrig våld".

Socialchefsdagarna 2–4 oktober Kistamässan

Föreningen var utställare på socialchefsdagarna för första gången. Det upplevdes som en viktig arena som styrelsen bedömer att föreningen fortsätta ska delta på. Intresset var stort och chefer inom socialtjänst konsulterade oss för att lyssna in förutsättningar för att arbeta i en familjecentral. Socialtjänstministern besökte oss och nationell samordnare och utredare vid socialdepartementet Thomas Ardenfors tog kontakt för att ta del av vår kunskap kring hur familjecentralen kan vidareutvecklas i syfte att stärka det förebyggande arbetet avseende de placerade barnen och deras familjer.

7. Arbeta för lokal och regional utveckling av familjecentraler genom att samarbeta med andra aktörer som på strategisk nivå stödjer familjecentralens arbete

Strategisk regionsamverkan

Strategisk regionsamverkan fortsätter utifrån FFFF:s uppdrag kring stöd till landets familjecentraler samt regeringens nationella strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018). Arbetsgruppen består av representanter från Regionerna: Jönköpings län, Skåne, Uppsala län, Kalmar län, Värmland, Örebro län samt Göteborg. Arbetsgruppens uppdrag är att vidmakthålla och förbättra kvalitén för landets FC/FCLV i syfte att familjer ska erbjudas ett kunskapsbaserat, behovsanpassat, jämlikt och jämställt stöd i föräldraskapet med barnkonventionen som grund. En uppdragsbeskrivning finns publicerad på hemsidan. Under 2024 har arbetsgruppen genomfört en kartläggning av FC/FCLV verksamhet, gjort en mätning av hur förutsättningar för samverkan är samt genomfört besöksenkät för både vuxna och barn. Sammanställning av dessa kommer att publiceras på Strategisk regionsamverkan – Familjecentraler i mars 2025. Enkätfabriken ansvarar för insamlingen av data och sammanställningen på kommun/region/nationell nivå.

SKR nätverk för att stärka barns rättigheter

Nätverket har funnits sedan år 2000 och alla landets regioner har representanter i nätverket. Det syftar till att strategiskt utveckla arbetet med barnets rättigheter. Föreningen är sedan flera år med i nätverket.

Generation PEP

FFFF har haft möten med Generation Pep om fortsatt samverkan. Generation Pep efterfrågar möjligheten till att länka till våra webbplatser, vilket vi är positiva till. FFFF har fått förfrågan om att se över Generation Peps webbsida ur ett familjecentrals perspektiv. Vi har kommit med förslag på hur Generation Pep kan bidra till Familjecentralernas hälsofrämjande och förebyggande arbete gällande hälsosamma levnadsvanor från det ofödda barnet och under hela förskoletiden. Samarbetet kommer att fortsätta under 2025.

8. Forskning och utvärdering

Föreningens strategiska arbete med uppföljning och utvärdering av familjecentralsarbetet har under 2024 pågått genom:

Högskolan Väst

FFFF har ett samarbete med Högskolan Västs studie om förebyggande socialt arbete på familjecentral med familjer som migrerat till Sverige. Representanter från styrelsen ingår i en referensgrupp och har tagit del av preliminärt resultat och arbetet hittills. Målet är att ta reda på hur det är att vara förälder under och efter migration, dvs att leva i temporaritet. Vi har varit med och påverkat observationer och intervjuer, både vad det gäller praktiskt genomförande och innehåll. FFFF följer arbetet med spänning och hoppas att det ska kunna ge oss mer kunskaper om hur familjecentralens professioner bättre kan stödja dessa familjer.

9. Internationellt erfarenhetsutbyte

Ytterligare mål för styrelsen är att förmedla och stödja internationellt erfarenhetsutbyte.

Under året har det dock varit ett vilande år angående Eurochild och vår medverkan. På verksamhetsdagarna tog styrelsen beslutet att avsluta sitt medlemskap i Eurochild.

Internationella kontakter har genom studiebesök samt förfrågningar kring samarbete genomförts (se studiebesök ovan). Gemensamt möte med Socialstyrelsen och FFFF kommer hållas med International Association of Family Support Networks (IAFSN) i januari 2025.

**FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE**

Avslutning

Styrelsen tackar för allt arbete som skett under 2024 och hoppas att det blir ett lika spännande och innehållsrikt 2025. Läs gärna mer om vårt arbete och andra nyheter på vår hemsida www.familjecentraler.se